

Kursplan för

Den sjuka människan 2, 25.5 hp

Disease and Illness 2, 25.5 credits

Denna kurs är nedlagd, för mer information se rubriken Övergångsbestämmelser i den sista versionen av kursplanen.

Observera att kursplanen finns i följande versioner:

HT11 , VT14 , HT15 , HT16 , VT18 , HT19 , VT20 , HT20 , HT22

Kurskod	2LK069
Kursens benämning	Den sjuka människan 2
Hp	25.5 hp
Utbildningsform	Högskoleutbildning, 2007 års studieordning
Huvudområde	Medicin
Nivå	G2 - Grundnivå 2
Betygsskala	Godkänd, underkänd
Kursansvarig institution	Institutionen för kliniska vetenskaper, Danderyds sjukhus
Medverkande institutioner	<ul style="list-style-type: none"> • Institutionen för mikrobiologi, tumör- och cellbiologi • Institutionen för fysiologi och farmakologi • Institutionen för neurobiologi, vårdvetenskap och samhälle • Institutionen för laboriemedicin • Institutionen för medicin, Huddinge • Institutionen för klinisk vetenskap, intervention och teknik • Institutionen för molekylär medicin och kirurgi • Institutionen för medicin, Solna • Institutionen för klinisk forskning och utbildning, Södersjukhuset
Beslutande organ	Programnämnd 2
Datum för fastställande	2011-04-26
Reviderad av	Programnämnden för läkarprogrammet
Senast reviderad	2018-08-28
Kursplanen gäller från	Vårterminen 2018

Särskild behörighet

Alla högskolepoäng från termin 1 och 2.

Mål

Syfte

Kursens syfte är att studenten ska tillägna sig grundläggande kunskaper och färdigheter om vanliga sjukdomars symtom och kliniska diagnostik samt att integrera kunskaper om farmakologiska principer, mikrobiologi, immunologi och smittspridning. Vidare att genom patientmöten träna en grundläggande kompetens i bemötande, kommunikation, anamnes, status, kliniskt resonerande och diagnostik samt att ställa en preliminär diagnos.

Lärandemål

Kunskap och förståelse

Studenten ska kunna

- beskriva normalfloran, de vanligaste och viktigaste patogena mikroorganismerna och deras virulensmekanismer och påverkan på global hälsa, samt diskutera hur mikroorganismer interagerar med värden samt världens försvarsmekanismer (S3).
- verkningsmekanismer för antibiotika, antivirala läkemedel, vanliga vacciner och immunoprofylax samt kunna resonera kring principer för uppkomst och spridning av bakteriell och viral läkemedelsresistens (S3).
- redovisa principer för läkemedelsabsorption, distribution, metabolism och eliminering samt analysera orsaker till interindividuell variation av läkemedelseffekter (S3).
- förklara grundläggande principer för läkemedelsbehandling och känna till de viktigaste verkningsmekanismer, indikationerna, interaktionerna och biverkningarna för läkemedelssubstanser (S3).
- principerna för klinisk utredning av symtom vid vanliga och akuta sjukdomar genom tillämpning av de vanligaste kliniska, kemiska, mikrobiologiska, immunologiska, fysiologiska samt bildiagnostiska undersökningarna och resonera kring dessas kliniska användning samt viktiga felkällor och risker som är förknippade med dem (S3).

Färdigheter

Studenten ska kunna

- visa hur man på ett professionellt och patientcentrerat sätt tar en anamnes och genomför status (M3). (PV,PU)
- tolka resultaten av anamnes, status och vanliga laboratorieundersökningar samt ställa en preliminär diagnos (M3). (PV)
- utifrån ett kritiskt och vetenskapligt baserat förhållningssätt tolka och bedöma olika mätvariabler (M3).

Förhållningssätt

Studenten ska kunna

- visa förmåga att arbeta i grupp och att ta ett aktivt ansvar för sitt och andra studenters lärande (PU)
- ta ansvar för sin professionella utveckling och visa ett respektfullt uppträdande mot patienter, andra studenter, lärare och personal vid såväl undervisningstillfällen som vid andra kursrelaterade kontakter (PU, PV)

Innehåll

I kursen integreras områden som är viktiga för grundläggande klinisk diagnostik och behandling utifrån en allmänmedicinsk arena, inkluderande mikrobiologi, immunologi, farmakologi, klinisk fysiologi och kemi samt diagnostisk radiologi.

Undervisningen har tonvikt på verksamhetsintegrerat lärande (VIL) och är förlagd till sjukhus och vårdcentraler och omfattar klinisk problemlösning, anamnestagande och statusundersökning under handledning, efterföljt av diskussioner innefattande basvetenskap och laborierdiagnostik och med strukturerad återkoppling.

Kursen utgörs av fyra moment:

Infektionsorsaker infektionsförsvar och läkemedel, 10.5 hp

Betygsskala: GU

Momentets ämnesmässiga kärna utgörs av de basvetenskapliga disciplinerna mikrobiologi, immunologi och farmakologi. Denna del omfattar uppbyggnad och funktion hos medicinskt betydelsefulla mikroorganismer, basala mekanismer bakom vanliga/viktiga sjukdomar orsakade av mikroorganismer och immunsystemets specifika såväl som ospecifika försvar mot infektioner. Vidare ingår principer för och risker vid profylax och terapi av infektionssjukdomar samt hygienprinciper ur ett mikrobiologiskt perspektiv. I momentet ingår farmakokinetiska principer som hur läkemedel absorberas, distribueras, metaboliseras och elimineras samt orsaker till interindividuell variation av läkemedelseffekter. Vidare ingår viktiga verkningsmekanismer, indikationer, interaktioner och biverkningar för läkemedel som används inom psykiatri, neurologi och vid kardiovaskulära sjukdomar. Momentet omfattar även antibiotika och antivirala medel i ett integrerat block i samverkan mellan lärare från ämnesområdena mikrobiologi och farmakologi.

Medicinsk diagnostik, 14.0 hp

Betygsskala: GU

Momentet innebär att studenten tränar sig i att genomföra en grundläggande anamnes och att utföra ett fysikaliskt status i kombination med integrerad undervisning om kroppens funktionssystem. Med utgångspunkt från patientfall (case) med en underliggande störning och/eller symtombild klargöra underliggande störningar i struktur och funktion, samt möjligheter att motverka dessa. På basen av en systematisk sjukhistoria och fysikalisk undersökning träna sig i att formulera en rimlig hypotes (preliminär diagnos) och välja de laboratorie-, bild- och funktionsundersökningar som på ett effektivt sätt kan bekräfta eller förkasta hypotesen. Varje fall omfattar patientmötet i dess helhet, det vill säga bemötande, kommunikation, anamnes och fysikaliskt status och diagnostik samt grundläggande tolkning och bedömning av resultat från kliniska utredningar.

Professionell utveckling (PU), 0.5 hp

Betygsskala: GU

Momentet omfattar konsultationsfärdigheter samt en mentorsledd workshopdag inkluderande individuella självskattningsamtal. Den professionella hållningen tränas parallellt med lärandet under hela kursen, men den har en dominerande tonvikt under detta moment.

Primärvård (PV), 0.5 hp

Betygsskala: GU

I momentet ingår att i primärvårdsmiljö träna kursens mål och färdigheter under handledning av allmänläkare. Att kunna utnyttja hjälpmedel vid läkemedelsordination. Träna ett patientcentrerat arbetssätt. Utredning av i primärvård vanliga infektionssjukdomar. Videoinspelning av patientmöte med återkoppling av handledare och studiekamrater. Att träna sig i att utföra svalg- och sårodlingar.

Arbetsformer

Arbetsformer utgörs av föreläsningar, seminarier, laborationer, workshop, grupparbeten, och

självstudier, fallbaserad undervisning i vården samt VFU. IT-baserade fall (virtuella patienter).
Vid träning i konsultationsteknik filmas studenten tillsammans med patient.

Examination

Moment ”Infektionsorsaker – infektionsförsvar och läkemedel”

Obligatorier:

Seminarier är obligatoriska då de omfattar formativ återkoppling
Deltagandet i laborationer är obligatoriskt eftersom det är en förutsättning för att uppnå lärandemålen samt att de ger träning i att samarbeta i grupp.

Examination:

Skriftlig examination

Moment ”Medicinsk diagnostik”

Obligatorier:

Momentintroduktion (innebär en aktiv dialog kring lärandemålen och patientmötena).
Statusövningar och VFU (formativ bedömning sker).
Gruppseminarier som innehåller patientdemonstrationer eller undersökningstekniker, (motsvarande lärande inte kan uppnås på alternativa sätt).

Examination:

Skriftlig tentamen

I VFU bedöms studenten enligt fastställda kriterier vilka utgör underlag för examinatorns bedömning.
Minst tre godkända patientläkarmöten krävs. För godkännande krävs även en dokumenterad förmåga att arbeta i grupp.

Moment ”Professionell utveckling” (PU)

Obligatorier:

Mentorsledd workshop (formativ bedömning).

Moment ”Primärvård” (PV)

Examination: Godkänd prestation i VFU på vårdcentral. I VFU bedöms studenten enligt fastställda kriterier vilket utgör underlag för examinatorns bedömning. För godkännande krävs även en dokumenterad förmåga att arbeta i grupp.

Kursansvarig bedömer om och hur frånvaro från obligatoriska utbildningsinslag kan tas igen. Innan studenten deltagit i de obligatoriska utbildningsinslagen eller tagit igen frånvaro i enlighet med kursansvarigs anvisningar kan inte studieresultaten slutrapporteras.

Frånvaro från ett obligatoriskt utbildningsinslag kan innebära att den studerande inte kan ta igen tillfället förrän nästa gång kursen ges.

Begränsning av prov- eller praktiktillfällen

För den skriftliga tentamen gäller sammanlagt 6 examinationstillfällen och för verksamhetsförlagda momentet 2 examinationstillfällen.

Övergångsbestämmelser

För kurs som upphört eller genomgått större förändringar ges minst två ytterligare prov (exklusive ordinarie prov) på det tidigare innehållet under en tid av ett år från den tidpunkt förändringen skedde.

Övriga föreskrifter

Kursutvärderingar genomförs med hjälp av enkät.

Examination

Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students verksamhetsförlagda utbildning (VFU) eller motsvarande om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskeras. När VFU avbryts på detta sätt innebär det att studenten underkänns på aktuellt moment och att ett VFU-tillfälle är förbrukat.

I sådana fall ska en individuell handlingsplan upprättas, där det framgår vilka aktiviteter och kunskapskontroller som krävs innan studenten ges möjlighet till nytt VFU-tillfälle på denna kurs.

Behörighet

Student som underkänts på verksamhetsförlagda utbildning (VFU)/motsvarande till följd av att studenten visat så allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskerats, är behörig till nytt VFU-tillfälle först när den individuella handlingsplanen har fullföljts.

Litteratur och övriga läromedel

Moment 1

Abbas, Abul K.; Lichtman, Andrew H.; Pillai, Shiv.

Basic immunology : functions and disorders of the immune system.

4th ed. : Philadelphia : Saunders, cop. 2014 - x, 320 s.

ISBN:978-1-4557-0707-2 (pbk.) LIBRIS-ID:13610618

[Sök i biblioteket](#)

Murray, Patrick R.; Rosenthal, Kenneth S.; Pfaller, Michael A.

Medical microbiology

7th ed. : Philadelphia : Elsevier Saunders, 2012 - 874 s.

ISBN:978-0-323-08692-9 (pbk.) : £56.99 LIBRIS-ID:13614662

[Sök i biblioteket](#)

Medicinsk mikrobiologi & immunologi

Brauner, Annelie

1. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2015 - 824 s.

ISBN:9789144038681 LIBRIS-ID:15416988

[Sök i biblioteket](#)

Rang and Dale's pharmacology

Rang, Humphrey Peter; Dale, M. Maureen; Ritter, James M.; Flower, Rod J.; Henderson, G.

8th ed. : London : Churchill Livingstone, cop. 2016 - xv, 760 s.

ISBN:9780702053627 LIBRIS-ID:17415221

[Sök i biblioteket](#)

Goodman, Louis Sanford

Goodman & Gilman's The pharmacological basis of therapeutics.

Brunton, Laurence L.; Chabner, Bruce; Knollmann, Björn C.

12. ed. : New York : McGraw-Hill Medical, c2011. - xvi, 2084 s.

ISBN:9780071624428 LIBRIS-ID:12099760

[Sök i biblioteket](#)

Lippincott's illustrated reviews: Pharmacology

Mycek, Mary Julia

2. rev. ed. : Philadelphia : Lippincott Williams & Wilkins, cop. 2000 - 514 s.

ISBN:0-7817-2413-9 LIBRIS-ID:8307491

[Sök i biblioteket](#)

Läkemedelsboken.

Uppsala : Läkemedelsverket, [2013] - 1275 s.

ISBN:9789163741500 LIBRIS-ID:14863242

[Sök i biblioteket](#)

FASS

senaste uppl. : Läkemedelsinformation AB,

URL: www.fass.se

Moment 2

Ta kontakt med ansvarig institution för mer information

Klinisk konsultation och undersökning (KKU)

Kliniska färdigheter : informationsutbytet mellan patient och läkare

Lindgren, Stefan; Aspegren, Knut

3., [uppdaterad] uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2011 - 295 s.

ISBN:978-91-44-07591-4 LIBRIS-ID:12427065

[Sök i biblioteket](#)

Macleod's clinical examination Clinical examination

Macleod, John; Douglas, Graham; Nicol, Fiona; Robertson, Colin

11. ed. : Edinburgh : Elsevier Churchill Livingstone, 2005 - xiii, 406 p.

ISBN:0-443-07404-6 LIBRIS-ID:9958734

[Sök i biblioteket](#)

Ford, Michael J.; Hennessey, Iain; Japp, Alan

Introduction to clinical examination

8. ed. : Edinburgh : Churchill Livingstone, 2005 - 180 p.

ISBN:0-443-07417-8 LIBRIS-ID:9727541

[Sök i biblioteket](#)

Epstein, Owen

Clinical examination

4th ed. : Edinburgh : Mosby, 2008. - 439 s.

ISBN:978-0-7234-3454-2 LIBRIS-ID:10951178

[Sök i biblioteket](#)

Internmedicin

Dahlström, Ulf; Kechagias, Stergios; Stenke, Leif

5., [omarb.] uppl. : Stockholm : Liber, 2011 - 1022 s.

ISBN:978-91-47-90863-9 LIBRIS-ID:12316233

[Sök i biblioteket](#)

Medicin

Lindgren, Stefan

1. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2012 - 684 s.
ISBN:978-91-44-05659-3 (inb.) LIBRIS-ID:12400577

[Sök i biblioteket](#)

Orient, Jane M.; Sapira, Joseph D.

Sapira's art & science of bedside diagnosis

2. ed. : Philadelphia, PA : Lippincott Williams & Wilkins, cop. 2000 - 682 s.
ISBN:0-683-30714-2 LIBRIS-ID:5127203

[Sök i biblioteket](#)

Konsultationen : kommunikation mellan läkare och patient

Pendleton, David; Fredenberg, Sune; Grundberg, Thomas; Hedén, Birger; Westlund, Peter

Lund : Studentlitteratur, 1994 - 156 s.
ISBN:91-44-35951-9 LIBRIS-ID:7278198

[Sök i biblioteket](#)

Klinisk fysiologi

Rekommenderad litteratur

Klinisk fysiologi : med nuklearmedicin och klinisk neurofysiologi

Jonson, Björn; Wollmer, Per

3., [rev.] uppl. : Stockholm : Liber, 2011 - 397 s.
ISBN:9789147099313 LIBRIS-ID:12189858

[Sök i biblioteket](#)

Jern, Sverker; Jern, Helene

Klinisk EKG-diagnostik 2.0

1. uppl. av version 2.0 : Ljungskile : Sverker Jern utbildning, 2012 - 264 s.
ISBN:978-91-633-9585-7 LIBRIS-ID:13540451

[Sök i biblioteket](#)

Houghton, Andrew R.; Gray, David

Making sense of the ECG : a hands-on guide

3rd ed. : London : Hodder Arnold, 2008. - xx, 292 p.
ISBN:978-0-340-94688-6 LIBRIS-ID:11440556

[Sök i biblioteket](#)

Jorfeldt, Lennart

EKG : handledning vid tolkning och 32 övningsexempel

Stockholm : Natur och kultur, 1978 - 85 s.
ISBN:91-27-64133-3 ; 69:00 LIBRIS-ID:8348790

[Sök i biblioteket](#)

Thaler, Malcolm S.

The only EKG book you'll ever need

Eighth edition. : Philadelphia : Wolters Kluwer, 2015 - x, 346 pages
ISBN:9781451193947 LIBRIS-ID:18520459

[Sök i biblioteket](#)

Det kliniska arbetsprovet

Brauer, Kerstin; Jorfeldt, Lennart; Pahlm, Olle

2., [omarb. och utök.] uppl. : Lund : Studentlitteratur ; a Uppsala : b Svensk fören. för klinisk fysiologi, 2003 - 387 s.

ISBN:91-44-02849-0 LIBRIS-ID:8902220

[Sök i biblioteket](#)

Hedenström, Hans

Lungfysiologiska undersökningsmetoder

Skärholmen : Boehringer Ingelheim, 1993 - 51 s.

ISBN:100:00 LIBRIS-ID:1785392

[Sök i biblioteket](#)

Lungfysiologi och diagnostik vid lungsjukdom

Hedenstierna, Göran; Hedenström, Hans; Bäcklund, Lars

Lund : Studentlitteratur, 2000 - 309 s.

ISBN:91-44-00860-0 LIBRIS-ID:8352731

[Sök i biblioteket](#)

Olsson, Arne

Ekokardiografi

2., [omarb.] uppl. : Stockholm : Ultraview ; a Årsta : b Trycksakspecialisten [distributör], 2006 - viii, 101 s.

ISBN:91-631-8351-X (spiralh.) LIBRIS-ID:10135736

[Sök i biblioteket](#)

Otto, Catherine M.; Pearlman, Alan S.

Textbook of clinical echocardiography

Philadelphia : W.B. Saunders, c1995. - xiv, 404 p.

ISBN:0-7216-6634-5 LIBRIS-ID:5522801

[Sök i biblioteket](#)

Klinisk fysiologisk kärldiagnostik

Jogestrand, Tomas; Rosfors, Stefan

Lund : Studentlitteratur : b Svensk fören. för klinisk fysiologi, 2002 - 396 s., xii pl.-s. i färg

ISBN:91-44-02189-5 LIBRIS-ID:8394446

[Sök i biblioteket](#)

Laurells Klinisk kemi i praktisk medicin

Nilsson-Ehle, Peter; Berggren Söderlund, Maria; Theodorsson, Elvar; Becker, Charlotte Laurell, Carl-Bertil

9., [rev. och utök.] uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2012 - 733 s.

ISBN:978-91-44-04787-4 (inb.) LIBRIS-ID:12532093

[Sök i biblioteket](#)

Medicinsk mikrobiologi & immunologi

Brauner, Annelie

1. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2015 - 824 s.

ISBN:9789144038681 LIBRIS-ID:15416988

[Sök i biblioteket](#)

Murray, Patrick R.; Rosenthal, Kenneth S.; Pfaller, Michael A.

Medical microbiology

7th ed. : Philadelphia : Elsevier Saunders, 2012 - 874 s.

ISBN:978-0-323-08692-9 (pbk.) : £56.99 LIBRIS-ID:13614662

[Sök i biblioteket](#)

Lyons, Lena; Forss, Kalle

Kliniska färdigheter : informationsutbytet mellan patient och läkare

Lindgren, Stefan; Aspegren, Knut

2., [rev.] uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2004 - 237 s.

ISBN:91-44-02375-8 LIBRIS-ID:9464845

[Sök i biblioteket](#)

Internmedicin

Berglund, Göran; Abrahamsson, Hasse; Wilhelmsson, Jan

4., [rev.] uppl. /b under redaktion av Göran Berglund ... : Stockholm : Liber, 2006 - 862 s.

ISBN:91-47-05296-1 LIBRIS-ID:10254966

[Sök i biblioteket](#)

Medicin

Lindgren, Stefan

1. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2012 - 684 s.

ISBN:978-91-44-05659-3 (inb.) LIBRIS-ID:12400577

[Sök i biblioteket](#)

Laurells Klinisk kemi i praktisk medicin

Nilsson-Ehle, Peter; Ganrot, Per Olof; Laurell, Carl-Bertil

8., [rev. och utök.] uppl. /b Peter Nilsson-Ehle (red.) ; redaktionskommitté: Per Olof Ganrot ... : Lund : Studentlitteratur, 2003 - 723 s.

ISBN:91-44-00766-3 (inb.) LIBRIS-ID:9153885

[Sök i biblioteket](#)

Professionell utveckling inom läkaryrket

Andersson, Sven-Olof

1. uppl. : Stockholm : Liber, 2012 - 306 s.

ISBN:978-91-47-09967-2 LIBRIS-ID:12542995

[Sök i biblioteket](#)